Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Ders 25 – Gemilerin selamlanması

Muhabirler „getürkt“ kelimesinin anlamını araştırırlar. Bunun için her geminin özel bir şekilde selamlandığı sıradışı bir limana giderler.

Willkomm-Höft limanında tüm gemiler bayrağını taşıdıkları ülkenin milli marşıyla karşılanırlar. Paula ve Philipp bir radyo oyununda bu adetin köklerine uzanırlar. „Getürkt“ kelimesinin olası bir açıklaması da bu adetle ilgilidir. Bu arada redaksiyonda Ayhan baykuşlar hakkında bir kitap okumakla meşguldür.

Eulalia okuyamadığı için, Ayhan ona kitap okuyor. Bu bölümde de konu **fiil önekleri**. Fiilin anlamı önekle nasıl değişiyor?

Manuskript der Folge 25

Sunucu
Radyo D, Dil Kursunun 25. bölümüne hoş geldiniz. Philipp ve Paula, Hamburg'daki Elbe nehrinin kıyısında, gelen ve giden gemilerin ait oldukları ülkenin bayrağı ve ulusal marşı ile selamlandıkları yerdeki bir restoranda huzurlu bir biçimde oturuyorlar ve Philipp'in çocukluğundan kalma bir oyunu oynuyorlardı: Bayraklara bakıyorlar, ulusal marşları dinliyorlar ve geminin hangi ülkeye ait olduğunu tahmin ediyorlardı.

Philipp
Du hörst die Nationalhymne ...

Du siehst die Flagge ...

Sunucu
Bu arada Paula Philipp'e gemilerin, ulusal marşların ve "GETÜRKT" deyiminin nereden geldiğine dair hikayeyi anlatır: 1895 yılında, o zamanki Alman imparatoru Kaiser II. Wilhelm tarafından Baltık Denizi ile Kuzey Denizi arasındaki önemli bir bağlantı olan bir kanalın törenle açılışı yapılmış. Çeşitli ülkelerin gemileri bu açılışa davet edilmişler. Bu gemiler bir gemi bandosu tarafından ulusal marşları çalınarak selamlanıyorlarmış. Fakat, eğer ilgili ulusal marşı bilmiyorsanız, o zaman ne yapacaksınız? İşte o zamanlar bayrağında Türk hilali olan bir gemi geldiğinde de böyle bir şey olmuş. 1895 yılında olduğunuzu hayal edin ve o zamanlar neler olduğunu dinleyin.

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Paula
Hallo, liebe Hörerinnen und Hörer.

Philipp
Willkommen ...

Paula
... bei Radio D.

Philipp
Radio D ...

Paula
... das Hörspiel.

Sunucu
Müzisyenlerin bu durumla nasıl başa çıktıklarını anlamaya çalışın. Burada ay – MOND sözcüğü rol oynamaktadır.

Szene 1: Kanaleinweihung

Ansager
Aufgepasst.
Da kommt ein Schiff.
Und – die türkische Hymne.

Kapellmeister
Los geht's – die türkische Hymne.

Musiker 1
Türkisch? Türkisch? Hast du die Noten?

Musiker 2
Nein.

Musiker 3
Ich auch nicht.

Mehrere Musiker
Ich auch nicht. Ich auch nicht.

Kapellmeister
Kennt jemand die türkische Hymne?

Mehrere Musiker
Nein.

Musiker 2
Und was spielen wir jetzt?

Kapellmeister
Wir improvisieren.
Auf der Flagge ist ein Halbmond.
Also spielen wir ein Mondlied.
Los geht's: „Der Mond ist aufgegangen ..."

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Sunucu
Belki sizler de anladınız, müzisyenler doğaçlama yapıyorlar.

Kapellmeister
Wir improvisieren.

Sunucu
Ancak müzikal doğaçlamanın seçimi tesadüfi değildir: Geminin bayrağında bir hilal görülmektedir.

Kapellmeister
Auf der Flagge ist ein Halbmond.

Sunucu
Bu yüzden müzisyenlerin şefi 'bir ay' şarkısı çalınmasına karar verir.

Kapellmeister
Also spielen wir ein Mondlied.

Sunucu
Ve tabii ki romantik Almanların aydan söz eden bir şarkıları vardır. Müzisyenler bugün halen iyi bilinen „Der Mond ist aufgegangen…/Ay doğdu…" isimli bir halk ezgisini çalarlar.

Sahnenin başlangıcında, yine bir gemi geldiği için müzisyenlerden dikkatli olmaları istenmiştir.

Ansager
Aufgepasst.
Da kommt ein Schiff.

Sunucu
Müzik bandosunun Türk ulusal marşını çalması gerekmektedir.

Kapellmeister
Los geht's – die türkische Hymne.

Sunucu
Fakat müzisyenlerin hiç birisinde notalar yoktur.

Musiker 1
Türkisch? Türkisch? Hast du die Noten?

Musiker 2
Nein.

Musiker 3
Ich auch nicht.

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Sunucu
Ve hiç kimse Türk ulusal marşını bilmiyordu! Bilemezlerdi de, çünkü o zamanki Osmanlı İmparatorluğu'nun bir ulusal marşı yoktu!

Müzisyenler Türk ulusal marşında yaratıcı bir doğaçlama yapmak zorunda kalırlar, yani TÜRKEN.
Bu sözcüğün kökenine ilişkin hikayelerden bir tanesi en azından bu şekildedir. Bu kavramın o zamanlar olumlu bir anlamı varmış. Günümüzde ise "bir şeyleri yalandan yapmak" veya "sahtekarlık" anlamında, yani olumsuz anlamda kullanılmaktadır ve çok dikkatli kullanılması gerekmektedir.

Şimdi Paula ile Philipp arasında geçen konuşmanın sonunu dinleyelim. Bir anda Philipp'in keyfini kaçıran şey nedir?

Szene 2: Im Restaurant von Willkomm-Höft

Philipp
Türken – etwas improvisieren, hm, klingt ja interessant.

Paula
Weiß Ayhan das wohl?

Philipp
Das ist doch egal.
Ayhan? Wieso Ayhan? **Ich** bin doch hier.

Eulalia
Sehr romantisch.

Sunucu
Philipp'in keyfini kaçıran şey, iş arkadaşı Ayhan'ın adının anılmasıdır. Sanırım, sevgili Philipp'imiz oldukça kıskanç...

Paula, acaba Ayhan TÜRKEN sözcüğünün hikayesini ve anlamını biliyor mudur diye sorar. Sonuçta onun ailesi Türkiye'den gelmiştir.

Paula
Weiß Ayhan das wohl?

Sunucu
Belli ki Philipp, Paula'nın yanında kendisi varken onun neden Ayhan'ı düşündüğünü sormak isteyecektir.

Philipp
Ayhan? Wieso Ayhan? **Ich** bin doch hier.

Sunucu
Yoksa Paula'nın Ayhan'ı sempatik bulmasının daha ötesinde bir şeyler mi vardır?

Belki bu konuda Eulalia daha fazlasını biliyordur – veya „romantik" diyerek neyi ima ediyordu?

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Eulalia
Sehr romantisch.

Sunucu
Philipp ile Paula Berlin'deki haber merkezine geri dönmek zorundadırlar. Eulalia uçarak önden gider ve Ayhan ile karşılaşır. Ayhan'ın okumakta olduğu şey Eulalia'yı çok şaşırtır. Bunu dinleyerek anlamaya çalışınız.

Szene 3: In der Redaktion

Eulalia
Hallo Ayhan.

Ayhan
Hallo, Eulalia.

Eulalia
Was liest du denn da? Zeig mal.
Oh, ein Buch über **Eulen**.
Komme ich da auch vor?

Ayhan
Das weiß ich nicht.
Willst du mitlesen?

Eulalia
Ich kann doch nicht lesen.
Liest du mir vor? Bitte!

Ayhan
Na klar. Also
Die Eulen fliegen vor allem nachts. Sie fliegen leise ...

Paula
... und sind klug und weise.

Eulalia
Das stimmt, Paula.

Ayhan
Aber das steht hier nicht!

Sunucu
Ayhan bir kitap okumaktadır – **okumak** fiili ile bağlantı kurarak belki sizler de bunu anlayabildiniz.

Eulalia
Oh, ein Buch über **Eulen**.

Sunucu
Kitapta pek çok baykuş resmi vardır. Anlaşılan o ki, Eulalia kendisinin de o kitabın içinde olup olmadığını öğrenmek için kitapla ilgilenmiştir.

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Eulalia
Komme ich da auch vor?

Sunucu
Ayhan, diplomatik bir tavırla ve şaka yaparak Eulalia'ya kitabı kendisiyle birlikte okumak isteyip istemediğini sorar. Ancak Eulalia okumayı bilmediğinden, Ayhan'dan kendisine yüksek sesle okumasını rica eder.

Ayhan
Willst du mitlesen?

Eulalia
Ich kann doch nicht lesen.
Liest du mir vor? Bitte!

Sunucu
Ayhan kitabı okur, okur…
Ne yazık ki biz bunu dinleyemiyoruz, çünkü şimdi Profesörümüz geliyor.

Paula
Und nun kommt – unser Professor.

Ayhan
Radio D ...

Paula
... Gespräch über Sprache.

Profesör
Ayhan baykuşlar hakkında bir kitap okumaktadır. Bu fırsattan yararlanarak size LESEN – okumak fiiliyle ilgili bir şeyler söylemek istiyorum.

Sunucu
Eulalia okumayı bilmiyor.

Eulalia
Ich kann doch nicht lesen.

Profesör
İşte bu yüzden Ayhan'dan kendisine yüksek sesle okumasını rica etmek zorundadır.

Eulalia
Liest du mir vor? Bitte!

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Sunucu
Ah, şimdi ne demek istediğinizi anlamaya başladım, Profesör. Burada dikkat edilmesi gereken iki şey var: VORLESEN fiili, ayrılabilir VOR öneki bulunan bir fiildir.

Sprecher
vorlesen

Profesör
Evet, bu doğru. Ayrıca, tıpkı bazı fiillerde olduğu gibi, LESEN fiilinde de fiil kökündeki sesli harf değişir: İkinci ve üçüncü şahıslarda ***e*** harfi ***ie*** olur. Bunu bir kez daha dinleyiniz.

Sprecher
lesen

Sprecherin
Was liest du?

Eulalia
Was liest du denn da?

Sunucu
Ünlüleri değişen fiillerde, örneğin LESEN ve VORLESEN fiillerinde olduğu gibi, önekleri olsa bile bu değişim yine gerçekleşir.

Sprecher
vorlesen

Sprecherin
Liest du mir vor?

Sunucu
Tamam, o zaman çok teşekkürler sayın Profesör. Evet sevgili dinleyiciler, artık sizlere bir şeyler okumayacağız, onun yerine siz şu sahneleri bir kez daha dinleyebilirsiniz.

Restorandaki Philipp ile Paula'yı dinleyiniz.

Wiederholung Szene 2

Sunucu
Şimdi de Ayhan'ın ne yaptığını dinleyiniz.

Wiederholung Szene 3

Sunucu
Gelecek bölümde, özellikle Paula'yı pek mutlu etmeyecek, beklenmedik bir şeyler olacak.

© Deutsche Welle

Deutsch lernen und unterrichten – Arbeitsmaterialien

Radio D – Teil 1

Paula
Bis zum nächsten Mal, liebe Hörerinnen und Hörer.

Ayhan
Und tschüs.

Herrad Meese

© Deutsche Welle